

Barneveld

Adviesraad Sociaal Domein

Barneveld, 25 september 2017

Aan de politieke partijen
In Barneveld

Geachte politieke partij,

21 Maart 2018: gemeenteraadsverkiezingen!

De Barneveldse burger krijgt dan de gelegenheid om zijn/haar stem op een politieke partij uit te brengen. Om zich naar de kiezers te profileren zullen de politieke partijen hun standpunten weer formuleren en naar elkaar verdedigen.....zowel over 'hoe het was' als ook over 'hoe het moet'.

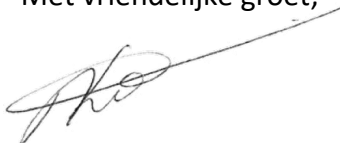
In de verkiezingsst(r)ijd zullen diverse thema's de revue passeren aan de hand van de partijprogramma's. In dit schrijven vragen wij uw specifieke aandacht voor thema's in het sociale domein. Uiteraard zal de Adviesraad Sociaal Domein (ASD) niet ontkennen dat er veel belangrijke thema's zijn.....maar zij vraagt u om indringend en prominent ruimte te geven aan thema's in het sociale domein. Het welzijn van onze burgers verdient het en is naar onze mening een van de belangrijkste pijlers van de Barneveldse samenleving!

De afgelopen 4 jaar kenmerkten zich door decentralisaties in het sociale domein. Ook de gemeenteraad heeft zich veelvuldig met de '3D's beziggehouden. Veel werk is verzet, maar er moet ook nog veel werk verzet worden in de komende periode. Dit gaat gepaard met discussies over inhoud en geld maar ook over hoe de burger die steun krijgt die hij/zij nodig heeft.

In deze notitie schetst de ASD eerst de hoofdlijnen hoe zij de samenleving idealiter ziet. Daarna wordt voor het Domein 'Senioren' en 'Jongeren' een aantal specifieke onderwerpen genoemd en van enkele kaders en ideeën voorzien. De ASD 'daagt' u uit om deze thema's te benoemen in uw verkiezingsprogramma in een brede samenhangende visie op het sociale domein.

Graag gaat de ASD in op uw uitnodiging om hierover verder door te praten.

Met vriendelijke groet,

Adviesraad Sociaal Domein,

Arjen Bouwmeester (voorzitter)
Addie Lassche (secretaris)
Wim Oostenbrink (penningmeester)
Kees Blaak
Jan Bouw
Greetje Brugman
Cock van der Ende
Erica van Everdingen
Tanny Gunter
Bram Roggeveen
Geurt Schut

Kaders en voorwaarden voor een gezond sociaal domein

1. Politiek dichtbij burger
Politieke partijen en hun vertegenwoordigers zijn geworteld in de samenleving. Zij moeten de wereld van de jeugd, de senioren en sociaal zwakkere kennen. Praat niet alleen over, maar praat vooral met hen! Jongeren, senioren, mensen in een achterstandsituatie en burgers met een beperking hebben ook plannen en hun dromen en hoe zij het gemeentelijk beleid in de praktijk ervaren.
2. Mensen centraal, niet de regels.
Laat de uitvoering van zorg en ondersteuning in het sociale domein niet vastlopen op procedures of administratie. Geef toegankelijke op de ontvanger afgestemde informatie, maak eenvoudige regels en zorg voor rechtvaardigheid. Spreek klare taal.
3. Inclusieve samenleving.
Maak generatiebewust beleid, zodat iedereen volwaardig mee kan (gaan of blijven) doen aan de samenleving. Bevorder zinvolle ontmoetingen tussen mensen; dit helpt bij gezond opgroeien en de plaats in de samenleving innemen, zorgt waardig ouder worden en voorkomt eenzaamheid.

Evident is dat de gemeente dit niet allemaal zelf moet doen. Het adagium 'zelf-samen-gemeente' daagt zowel de gemeente als het middenveld als de burger uit om dit op te pakken. Stimuleer en ondersteun (eventueel financieel) dan ook organisaties en burgers om dit op te pakken.

Thema's vanuit perspectief 'senioren' en 'burgers met een beperking'

Belangrijkste doel is het versterken van de positie van de individuele burger met een ondersteuningsvraag. Hij / zij moet de vraag kunnen en durven formuleren maar moet ook die hulp krijgen die hem / haar helpt. Dat vraagt om maatwerk bieden na intensief 'echt' geluisterd te hebben.

a. **Versterking eigen Regie**

De gemeente moet de Wmo hulp zo organiseren dat het de eigen regie versterkt. Dat betekent hem/haar stimuleren om daarover na te denken. Niet alleen nadenken en spreken over het probleem maar vooral over de beste oplossingsrichting. Hierdoor ontstaat een persoonlijk plan waar de burger automatisch aan mee zal werken.

Burgers gaan dan zelf keuzes maken en creatief meedenken in oplossingen vanuit de cirkels zelf → samen → gemeente. Maar dit helpt en dwingt ook de gemeente om niet vanuit een aanbod en al te strak binnen grenzen te denken.....maatwerk moet kunnen omdat dit de regie maximaal versterkt. De ASD wil zowel de rapportages vanuit de gemeente alsook de beleidsvoorstellen hieraan toetsen.

b. **PGB**

Door mogelijkheden te bieden voor het (laten)beheren van een persoonsgebonden budget of liever een integraal participatiebudget wordt de eigen regie nog verder versterkt inclusief het creatief nadenken over oplossingen. De ASD vraagt aandacht voor beleidsvoorstellen die hier maximaal ruimte in bieden (en uiteraard minimaal fraudegevoelig zijn).

c. **Integrale zorgplannen**

Het zorgplan in het kader van de Wmo kan ook raakvlakken hebben met andere zorg-activiteiten zoals verpleging thuis, dagbehandeling en medische begeleiding door bijvoorbeeld een huisarts en/of een verpleeghuisarts. Daarom is afstemming met aanpalende zorgvormen noodzakelijk om een

integraal plan op te stellen. De gemeente heeft hierin zowel een uitvoerende als een regisserende functie.

d. **Echt gesprek aan de keukentafel**

Het keukentafelgesprek moet resulteren in een oplossing van de ondersteuningsvraag van de burger. Bij de voorbereiding van dit gesprek moet de burger expliciet de mogelijkheid geboden worden om een onafhankelijke cliënt- ondersteuner te raadplegen. Deze deskundige kan meehelpen om een persoonlijk plan op te stellen. Het is belangrijk dat zowel de cliënt-ondersteuner als de mantelzorger deelnemen aan het keukentafelgesprek.

e. **Mantelzorg is deel van de hulpvraag**

De mantelzorger(s) moet(en) hier heel nauw bij betrokken worden. Mantelzorg is immers een wezenlijk en onlosmakelijk element van iemand's leven. Het hoort dus ook onlosmakelijk betrokken te zijn bij en deel uit te maken het persoonlijk plan. Het plan bevat zowel punten voor de hulpvrager als voor zijn mantelzorger (respijtzorg helpt immers om het vol te houden).

f. **De volgende uitvoeringspunten zijn goed om onder ogen te zien en in beleid te borgen:**

1. Hoge en gestapelde eigen bijdragen leiden onherroepelijk tot zorgmijding. In de regel is er sprake van stapeling van eigen bijdragen en dat is funest voor de uitvoering van een (integraal) persoonlijk plan. Denk in dit verband aan de Wmo- eigen bijdragen, de eigen bijdragen voor de ziektekostenverzekering, de eigen bijdrage voor de dagbehandeling, etc.
2. Het is wenselijk om meer Levensloopbestendige woningen te bouwen. Dit zijn woningen met een breedtemaat van (minimaal) 6,20 meter en er is één slaapkamer en een badkamer op de begane vloer gesitueerd. Verder mogen er geen drempels in de woning zijn. Dit is niet alleen goed voor senioren maar ook voor veel mensen met een handicap (ongeacht hun leeftijd).
Wilt u meewerken aan de doelstelling om 40 % van het woningbestand (huur en koop) te laten bestaan uit levensbestendige woningen?

3. Er is een groep 'oudere jongeren' die geholpen kunnen worden door specifieke woningen voor ontwikkelingsgericht cq 'begeleid' wonen. Deze woonvorm is geen eindstation. Het is juist voor deze groep Jongeren en de doelgroep jongvolwassenen bedoelt om hiermee stap voor stap zelfstandigheid te kunnen leren
4. (Meer) stageplaatsen in de zorg/welzijn voor scholieren van het voortgezet onderwijs zijn nodig. Hiermee kan de nodige werk- en mantelzorgervaring opgedaan worden. Dit bevordert de sociale betrokkenheid van de jeugd bij deze samenlevingsvraagstukken. Cohesiebevordering in de samenleving is een bekend Wmo doel. Deze plekken zouden uit zorg -en onderwijs gelden bekostigd kunnen worden.

Thema's binnen het domein Jeugd

Belangrijkste doel van de suggesties is het versterken van de positie van de individuele jongeren en hun ouder(s)/verzorger(s) met een ondersteuningsvraag. Hulp voor jongeren is breder maar de impact (op lange termijn) is groter....

a. **Complexe vraagstukken niet 'simplificeren' en niet 'uitvergroten'**

Het maken van proeftuinen helpt hierbij. Anders denken dat is bijvoorbeeld voor 1 gezin 1 plan = iPGB – integraal participatie budget. Dit is een voorwaarde voor echt meedoen omdat het budget alle leefdomeinen betreft.

b. **Inzichten in cliëntervaringen,**

Zonder 2-zijdige communicatie ontstaat er geen goede hulp(vraag) en geen goede feedback. Het is belangrijk dat er prestatie-indicatoren en evaluatie mechanismen ontwikkeld worden om dit onderdeel concreet te maken.

1. Communicatie en informatie zijn belangrijk:
 - weten wie wat doet wat,
 - jongeren, hun ouders en het netwerk willen duidelijke afspraken en concrete data
 - onzekerheden moeten vermeden worden
 - met overbelasting rekening houden
2. Organiseer echte gezinsgerichte hulp/zorg, dat wil zeggen maatwerk voor het gezin. Dit vraagt praten met het gezin en niet 'over' het gezin.
3. Maak gebruik van ervaringsdeskundigheid. Hergebruik is goedkoper en vraagt niet later om 'pleisters'. Het is nuttig om daarbij heel breed te kijken.
4. Jongeren maken deel uit van familieverbanden. De ASD ziet graag dat er meer geïnvesteerd wordt in het werken met een Familiegroepsplan.
5. Evalueer met cliënten/gebruiker zelf. Een mondeling gesprek en evaluatieavond (in wellicht een bewust gekozen setting) werkt bij de doelgroep beter dan een anonieme enquête.

c. Burgerinitiatief

Ter versterking van de positie van de individuele burger, de ouders, het netwerk en de jongere zelf is het goed om hen met burgerinitiatieven te laten komen. Middelen die de gemeente hiervoor kan inzetten zijn:

1. Stel een gemeentelijke contactpersoon aan voor burgerinitiatieven
2. Laat onafhankelijke ondersteuners gelijkwaardige partners zijn, ook zij kunnen ingekocht worden. Keuzevrijheid is een groot goed om naast huidige aanbod (MEE en reformatorische instelling Helpende Handen) meer mogelijkheden te hebben.

d. Studie / Werk

Voor de jongeren is bij het ouder worden belangrijk dat er een goede opleiding gevolgd is en dat er werk is. Dat geeft immers doel en structuur. Maar het vraagt ook kaders en middelen.

1. Een Studietoelage is geen uitkering. Het vraagt beleid om dit te monitoren zonder er bijstandsregels op los te laten. Het is een tegemoetkoming voor de kwetsbare jongere die eerder een Wajong kreeg.
2. 18 jaar wordt je op 1 dag maar je leeft er wel naar toe. De folder 'als je 18 wordt' moet veel eerder aanbieden (liefst rond 16 jaar) omdat dit helpt om toe te leven naar het moment van 18 worden. Dit kan geïntegreerd met het onderwijs en andere bestaande mogelijkheden. Wellicht kan de Jongerenraad passende suggesties aanreiken.
3. Maak begeleid werken vanaf 16 jaar mogelijk voor kwetsbare jongeren. Het is heel belangrijk dat de jongeren gaan participeren in de maatschappij zodra ze van school komen. Het vangnet van een uitkering is vooral een valkuil. Durf flexibel te zijn, en bestaande systemen los te laten want begeleiden naar werk lijkt duurder maar is goedkoper.
4. Passend onderwijs vraagt meer en betere afstemming met de zorg en met thuis. Deze belangrijke driehoek (incl. financiering) kan niet los van elkaar gezien worden. Alles wat op school gebeurt heeft gevolgen voor thuis en taxi en visa versa.

e. **Beleid**

Beleidsregels zijn niet altijd op elkaar en de doelgroep afgestemd. Het zou een mooie doelstelling zijn voor het nieuwe college om hierin stappen te zetten.

1. Aan de beleidstafels (bv. Inkoop) schuiven vaak diverse organisaties aan maar vaak geen ervaringsdeskundigen. De belangrijkste deskundige ontbreekt dan.
2. Ga uit van PGB en laat cliënt zelf de hulp inkopen, laat zelf het contract afsluiten, schep ruimte in het budget voor initiatieven van de burger zelf.
3. Zet op tijd specialistische jeugd GGZ in! Hoe eerder hoe effectiever. Geschat wordt dat door de verzelfstandiging van het CJG er 25% minder ingekocht kan gaan worden bij jeugd GGZ. Er zijn zelfs wachtlijsten voor de crisis opvang of mensen kunnen de GGZ instelling niet uit omdat er geen plek voor ze is. Wat betekent dit voor de kwetsbare Barneveldse jeugd?
4. Het zou mooi zou als er in Barneveld 1 vertrouwenspersoon komt voor Wmo, de Jeugdwet en de Participatie wet. Vaak komt een hulpvraag immers niet alleen.